



Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Historia Contemporánea	Código	710G01026	
Titulación	Grao en Humanidades			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	j.m.vlijo@udc.es	
Profesorado	Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	j.m.vlijo@udc.es	
Web	http://humanidades.udc.es			
Descrición xeral	Estudo das liñas básicas da evolución histórica da humanidade nos séculos XIX e XX.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>Non se levarán a cabo</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen: todas as sinaladas na guía docente, agás as Saídas de Campo e a Discusión Dirixida.</p> <p>As sesións das clases maxistras reorientarase á explicación sintética de contidos fundamentais e da diversa potencialidade informativa e ao correcto uso das fontes documentais. Traballarase con recursos web (pezas destacadas e visitas virtuais de museos ), con textos dixitalizados polo propio docente ou con materiais de audio e/o vídeo dispoñibles on line.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Correo electrónico. De luns a venres. Para consultas, resolución de dúbidas e titorización de traballos</li><li>- Moodle: Luns e martes. O alumnado disporá de foros temáticos asociados aos módulos da materia</li><li>- Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para o desenvolvemento dos contidos teóricos na franxa horaria da materia segundo o calendario docente da titulación.</li></ul> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>Non se producen cambios salientables no método que consta na guía docente, agás que:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- A proba obxectiva consistirá nun exame tipo test elaborado a partir dunha síntese de contidos da materia, que o docente porá a dispor don alumnos en Moodle</li><li>- A asistencia presencial non computará como criterio de cualificación dende o momento en que se suspenda a presencialidade docente</li><li>- Asistencia/participación nas actividades docentes</li></ul> <p>o Alumnado con dedicación completa: un mínimo de 80%</p> <p>o Alumnado con adicación a tempo parcial e/ou dispensa académica: un mínimo do 60%</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Requisitos para superar a materia:</li></ul> <p>o Asistir e participar regularmente nas actividades da clase, cumprindo os prazos de entrega das tarefas académicas de obrigada realización</p> <p>o Acadar a nota global dun 5 no cómputo global das actividades obxecto de avaliación</p>			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecemento das producións culturais da Humanidade (Arte, Pensamento, Literatura e Institucións)
A2	Coñecemento do pasado desde un punto de vista diacrónico
A3	Coñecemento do espazo e do territorio



A4	Coñecemento dos diferentes bens e recursos patrimoniais e do seu réxime xurídico
A6	Coñecemento do comportamento humano individual e social
A7	Coñecemento sincrónico y diacrónico de diversas realidades culturais actuais
A8	Coñecemento básico da realidade socio-política contemporánea
A10	Coñecemento de linguas modernas
A11	Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais
A12	Uso correcto, oral e escrita, das linguas propias
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B5	Traballar de forma colaborativa.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo
B8	Comunicación oral e escrita nas linguas propias
B10	Capacidade de análise e de síntese.
B11	Capacidade de xestión da información relevantes.
B12	Capacidade de integración en equipos multidisciplinares
B16	Capacidade para a adaptación a cambios no contorno
B21	Sensibilidade social, senso da xustiza e da equidade e sensibilidade cara á desigualdade
B22	Sensibilidade polo medio ambiente e a súa protección.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
	Conocer el proceso de los acontecimientos	A7 A8	B1
Coñecer os cambios e permanencias producidos nas sociedades contemporáneas	A2 A7 A8		
Aprender a expor oralmente e por escrito		B1 B8 B10	C1
Coñecer as metodoloxía acaídas para a elaboración de traballos	A10 A11 A12	B4 B5	C3
Tomar consciencia da necesidade de aprendizaxe continua	A3	B2 B3 B7 B11 B12 B16	C6 C7



Fomentar a través do do coñecimento un mellor exercicio da cidadanía	A6	B21 B22	C4 C7
Coñecer as fontes de información para a Historia Contemporánea	A1 A3 A4 A11		C3 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
I. As mudanzas estruturais até 1870.	1. A crise do Antigo Réxime e as revolucións liberais/burguesas (1789-1848). 1.2. A industrialización e o nacemento do movemento operario.
II. A época do imperialismo, (1870-1914).	II.1. A segunda revolución industrial e a formación dun mercado mundial. II.2. A expansión imperialista.
III. O periodo de entreguerras, (1914-1945).	III.1. A Grande Guerra e a organización da paz. III.2. A economía de entreguerras. III.3. A revolución rusa. III.4. A crise das democracias liberais e o ascenso dos fascismos.
IV. O mundo actual: da guerra fría á crise do socialismo,(1945-1990).	IV.1. O final da Segunda Guerra Mundial e o novo mapa xeo-político. IV.2. A guerra fría e as novas formas do conflito. IV.3. A descolonización e os problemas do Terceiro Mundo.
Epílogo.	Os retos da sociedade do presente.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A2 A6 A7 A8 B10 C1	2	0	2
Discusión dirixida	A2 A3 A6 A7 A8 B2 B3 B5 B8 B10 B22 C1	10	0	10
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A6 A7 A11 A12 B1 B3 B4 B5 B8 B10 B11 B12 C2 C3 C6	30	20	50
Lecturas	A1 A2 A6 A7 A8 A10 B1 B3 B4 B10 B11 C4 C6 C7	0	59	59
Saídas de campo	A1 A2 A3 A4 B11 C7	4	2	6
Sesión maxistral	A2 A6 A7 A8 B3 B7 B11 B16 B21 C1 C4 C6 C7	21	0	21
Atención personalizada		2	0	2

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías
--------------



Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Exame escrito baseado en preguntas sobre os contidos da asignatura
Discusión dirixida	Debate na aula sobre cuestións tratadas en materiais distribuídos polo docente e lidos previamente polo alumno en horas non presenciais, ou ben a partir de exposicións orais feitas polos alumnos. O profesor orientará a discusión na que deberá participar a totalidade de integrantes da clase
Análise de fontes documentais	Consulta por parte do alumno de fontes históricas de base documental coa finalidade de inicialo no uso das mesmas e no seu potencial informativo.
Lecturas	Lectura a cargo do alumno de monografías ou outros materiais bibliográficos seleccionados polo profesor sobre contidos do temario. O alumno deberá presentar por escrito un resumo dos contidos da obra, demostrando capacidade de análise e de síntese
Saídas de campo	Visita guiada a museos, arquivos, bibliotecas ou outros centros culturais con exposicións temporais ou fondos permanentes relativos as materias da asignatura. O alumnado deberá demostrar un aproveitamento da actividade participando en foros de discusións dirixida sobre os contidos da visita
Sesión maxistral	Exposición por conta do profesor de cuestións basilares relacionadas co temario.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida Análise de fontes documentais Lecturas	Atenderase en horario de titoría presencial e mediante correo electrónico toda dúbida ou consulta do alumnado a título particular relativa a ditas actividades

### Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A2 A6 A7 A8 B10 C1	Será valorado o nivel de articulación do discurso narrativo, a calidade léxico-gramatical e a adecuación das respostas do alumno ás cuestións formuladas	50
Análise de fontes documentais	A1 A2 A4 A6 A7 A11 A12 B1 B3 B4 B5 B8 B10 B11 B12 C2 C3 C6	Valorarase os froitos, en termos de información obtida, da análise de ditas fontes, a a súa correcta contextualización histórica e o rigor no comentario das mesmas	25
Lecturas	A1 A2 A6 A7 A8 A10 B1 B3 B4 B10 B11 C4 C6 C7	Calificarase tendo en conta a capacidade de análise e de síntese do material bibliográfico obxecto de lectura, e tamén o xuízo crítico que merece ao alumno considerando o súas capacidades formativas para recensionalo	25

### Observacións avaliación

Será requisito imprescindible para aprobar a asignatura acadar alomenos a puntuación dun 5 na proba obxectiva.

As faltas de ortografía e/ou incorreccións léxico-gramaticais poden implicar unha diminución da calificación final.

Nos casos dos alumnos que non poidan asistir á clase (por recoñecemento oficial de adicación a tempo parcial e/o dispensa académica), dos alumnos repetidores e dos alumnos Erasmus, a organización da asignatura adaptárase ás súas circunstancias.

### Fontes de información



## Bibliografía básica

- Arrighi, G. (1999). El largo siglo XX.. Madrid, Akal
- Artola, M., y M. Pérez Ledesma. (2005). Contemporánea. La historia desde 1776.. Madrid, Alianza Editorial.
- Azcona, J. M. (2005). Historia del mundo actual (1945-2005): ámbito sociopolítico, estructura económica y relaciones internacionales.. Madrid.
- Briggs, A. y P. Clavi. (1997). Historia Contemporánea de Europa, 1789-1989.. Barcelona, Crítica.
- Calvocoressi, P. (1987). Historia política del Mundo Contemporáneo. De 1945 a nuestros días.. Madrid, Akal.
- Fernández, A. (2000). Historia Universal. Edad Contemporánea.. Barcelona, Ed. Vicens Vives.
- García de Cortazar, F. (1996). Historia del mundo actual, 1945-95.. Madrid, Alianza Editorial.
- Grupo Gándara. (1994). Cadernos de Historia. Historia do Mundo Contemporáneo (12 cadernos).. Vigo, Xerais.
- Hobsbawm, E. (1995). Historia del siglo XX, 1914-1991.. Barcelona, Crítica.
- Mammarella, G. (1990). Historia de Europa Contemporánea.. Barcelona, Ariel.
- Nouschi, M. (1996). Historia del siglo XX. Todos los mundos, el mundo.. Madrid, Cátedra.
- Palmer, R.- J. Colton. (1981). Historia Contemporánea.. Madrid, Akal.
- Paredes, J. (2010). Historia universal contemporánea.. Barcelona, Ariel.
- Procacci, G. (2007). Historia general del siglo XX.. Barcelona, Crítica.
- Villani, P. (). La edad contemporánea 1800-1914.. Barcelona, Ariel.
- Villani, P. (1997). La edad contemporánea, 1914-1945.. Barcelona, Ariel.
- Kinder, H., y Hilgemann, W (2007). Atlas histórico mundial. De los orígenes a nuestros días. Madrid, Akal
- Fontana, J. (2011). Por el bien del imperio: una historia del mundo desde 1945 . Madrid, Pasado y Presente
- Fontana, J. (2017). El siglo de la revolución : una historia del mundo desde 1914. Barcelona, Crítica
- Osternhammel, J. (2015). La transformación del mundo: una historia global del siglo XIX. Barcelona, Crítica
- Martínez Roda, F. (coord.) (2008). Historia del mundo contemporáneo, de la revolución a la globalización. Valencia, Tirant lo Blanc
- Casanova, J. (2017). La venganza de los siervos. Madrid, Akal



<b>Bibliografía complementaria</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Abós, A.-Marco, A. (1982). Diccionario de términos básicos para la Historia. Madrid, Alhambra</li><li>- Villares Paz, R. (coord.) (1986). Historia do Mundo Contemporáneo. Textos escollidos.. Vigo, Galaxia</li><li>- Hobsbawm, E. (1991). La Era de la Revolución (1789-1848).. Barcelona, Crítica</li><li>- Hobsbawm, E. (1989). La Era del Capitalismo (1848-1875).. Barcelona, Crítica</li><li>- Hobsbawm, E. (1989). La Era del Imperio.. Barcelona, Crítica</li><li>- Kriedte, P. (1986). Industrialización antes de la industrialización.. Barcelona, Crítica</li><li>- Kemp, T. (1974). La revolución industrial en la Europa del siglo XIX.. Barcelona, Fontanella</li><li>- Lefebvre, G. (1973). La Revolución Francesa y el Imperio.. México, FCE</li><li>- Soboul, A. (1983). La Revolución Francesa.. Madrid, Tecnos</li><li>- Abendroth, W. (1976). Historia social del movimiento obrero europeo.. Barcelona, Laia</li><li>- Thompson, E.P. (1989). La formación de la clase obrera en Inglaterra.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Zinn, H. (1997). La otra historia de los Estados Unidos. . Hondarrabia, Hiru</li><li>- Carr, E.H. (1981). La revolución rusa. De Lenin a Stalin, 1917-1929.. Madrid, Alianza</li><li>- Martínez Carreras, J.U. (1987). Historia de la descolonización (1919-1986). Las independencias de Asia y África.. Madrid, Itsmo</li><li>- Mesa, R. (1974). La revolución colonial. Madrid, Edicusa</li><li>- Moita, L. (1984). El movimiento de países no alineados.. Madrid, Iepala</li><li>- Taibo, C. (1990). Unión Soviética: la quiebra de un modelo. Madrid, Libros de la Catarata</li><li>- Sacristán, M. (1987). Pacifismo, ecología y política alternativa.. Barcelona, Icaria</li><li>- Amin, Samir (2008). El imperio del caos: la nueva globalización capitalista.. Madrid, Iepala</li><li>- Bernstein, M.S. (). Los regímenes políticos del siglo XX. Para una historia comparada del mundo contemporáneo.. Barcelona, Ariel.</li><li>- Beasley, W.G. (1995). Historia contemporánea de Japón.. Madrid, Alianza.</li><li>- Burleigh, M. (2005). Religión y política en Europa.. Taurus.</li><li>- Caine, B. y G. Sluga. (2000). Género e Historia. Mujeres en el cambio sociocultural europeo, de 1780 a 1920. Madrid, Narcea.</li><li>- Chesneaux, J. (1969). Asia Oriental en los siglos XIX y XX. . Barcelona, Labor.</li><li>- Cipolla, C.M. (Ed.). (1979). Historia económica de Europa. Tomos 3-6. 7 vol.. Barcelona, Ariel.</li><li>- Degler, C.L. (1986). Historia de los EE.UU.. Barcelona, Ariel.</li><li>- Dobb, M. (1984). Estudios sobre el desarrollo del capitalismo.. Madrid, Siglo XXI.</li><li>- Droz, J. (Dir.). (1973). Historia de Alemania. 2 vol.. Barcelona, Vicens Vves.</li><li>- Fieldhouse, D.K. (1977). Economía e Imperio. . Madrid, Siglo XXI.</li><li>- Fohlen, C. (1976). La América anglosajona de 1815 a nuestros días.. Barcelona, Labor.</li><li>- Furet, F. y M. Ozouf. (1989). Diccionario de la Revolución Francesa.. Madrid, Alianza Editorial.</li><li>- Ki-Zerbo, J. (1980). Historia del África negra.. Madrid, Alianza.</li><li>- Kindleberger, C. (1988). Historia financiera de Europa.. Barcelona, Ariel.</li><li>- Landes, D. (1979). Progreso tecnológico y revolución industrial.. Madrid, Tecnos.</li><li>- Leon, P. (Ed.). (1980). Historia económica y social del mundo. Tomos 3-6.. Madrid, Ed. ZYX- Encuentro.</li><li>- Macfarquhar, R. y M. Schoenhals. (2009). La revolución cultural china.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Mossé, C. (). La cultura europea del siglo XIX.. Barcelona, Ariel.</li><li>- Renouvin, P. (1981). Historia de las relaciones internacionales. Siglos XIX y XX.. Madrid, Akal.</li><li>- Rúde, G. (1976). La Europa revolucionaria(1783-1815).. Madrid, Siglo XXI.</li><li>- Rule (1990). Clase obrera e industrialización. Historia social de la Revolución industrial británica, 1750-1850.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Schama, S. (2004). Auge y caída del Imperio británico, 1776-2000.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Service, R. (2000). Historia de Rusia en el siglo XX.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Skidmore, Th. E. y P. H. Smith. (1996). Historia Contemporánea de América Latina.Siglo XX.. Barcelona, Crítica.</li><li>- Tamames, R. (1988). Diccionario de Economía.. Madrid, Alianza.</li><li>- Zorgbibe, C. (1997). Historia de las relaciones internacionales.. Madrid.</li><li>- Blom, P. (2013 ). Años de vértigo. Cultura y cambio en Occidente, 1900-1914..</li></ul>
------------------------------------	---

- Zubok, V. M. (2008). Un imperio fallido. La Unión Soviética durante la guerra fría.. Barcelona, Crítica.
- MOSS, G. L. (2016). Soldados caídos. La transformación de la memoria de las guerras mundiales..
- Ruiz Torres, P. (ed.) (2015). Volver a pensar el mundo de la Gran Guerra..
- (). .
- Bruneteau, B. (2006). El siglo de los genocidios. Violencias, masacres y procesos genocidas. Madrid, Alianza



## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introdución á Historia/710G01002  
Xeografía Humana/710G01003  
Historia Medieval/710G01016  
Historia de América e da Expansión Europea/710G01021  
Historia Moderna/710G01024  
Antropoloxía Social e Problemas Actuais/710G01025

### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Informática Aplicada/710G01004  
Arte Contemporánea/710G01028

### Materias que continúan o temario

Historia das Relixións/710G01035

### Observacións

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías